

Gezinsproblemen voorkomen is beter dan ze genezen

Duurzaamheid is een trendy begrip, maar niet altijd als het om kinderen gaat. Terwijl die juist behoefte hebben aan continuïteit en aan een duurzame structuur. Dat is maar een van de vaststellingen die kan worden gemaakt in de kantlijn van de samenleving zoals we ze nu kennen. Het Hoger Instituut voor de Gezinswetenschappen (HIG) wil meedenken over hoe gezinnen, in welke vorm ook, best kunnen worden ondersteund. Problemen voorkomen voor ze opduiken vormt de achterliggende gedachte.

Een misstap van een jongere doet de samenleving en de overheid opveren. Telkens weer horen we 'Dit kan niet langer.' of 'Hier moet toch iets tegen te beginnen zijn?'. En toch, vaak grijpt de overheid pas in wanneer het probleem zich al gesteld heeft. De Bijzondere Jeugdbijstand is daarop gericht, net als hulp i.g.v. familiaal geweld en steun bij echtscheidingen. Voorkomen is nochtans beter dan genezen, zo stelt ook het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen.

Naast het remediëren moet er proactief worden gewerkt en dienen gezinnen effectief ondersteund. Ter zake geeft het HIG het beleid een aantal adviezen en invalshoeken mee.

Onbesuisde kinderwens

De kinderwens zit meestal in de irrationele sfeer, expliciet over de motivatie nadenken is geen makkelijke opdracht. Wat niet belet dat ook hier geldt: bezin eer je begint. In ieder geval gaat de praktische aanpak van een zwangerschap jonge mensen vlotter af. Je inschrijven voor prenatale kinesitherapie is bijna een automatisme. De weg naar preventieve gezondheidszorg van jonge moeders ligt geplaveid terwijl de psychische voorbereiding onder de mat wordt geveegd. Ook pedagogische kwaliteiten van de jonge ouder worden als vanzelfsprekend beschouwd. Wat valt daaraan te doen? Gaby Jennes, directrice bij het HIG, vindt dat jonge aanstaande ouders niet te beroerd moeten zijn om zich door ervaren ouders te laten inspireren. „Waarom geen 'oudergroepen' financieren, oudergroepen die voorbereiden op psychische en pedagogische opdrachten na de komst van het kind? In en via deze groepen kunnen ouders steun vinden bij elkaar en het pedagogisch erfgoed doorgeven.”

Strijkcheques om de plooiën glad te strijken

„Samenwonen betekent vaak een vermindering van financiële rechten”, aldus Dirk Luyten, doctor in de sociale wetenschappen en docent aan het HIG. Met een voorbeeld: het leefloon van een persoon met een gezin bedraagt 911,93 euro, terwijl samenwonenden elk 455,96 euro ontvangen en dus op hetzelfde bedrag uitkomen. Financieel valt het samenwonen van partners niet gunstiger uit, terwijl uit diverse studies blijkt dat het psychologisch, pedagogisch en materieel voordelen biedt. Als de overheid die wil benutten zou ze het samenwonen financieel kunnen stimuleren. „Als er strijkcheques gesubsidieerd worden, waarom kunnen er dan geen cheques bestaan om de plooiën in de relatie glad te strijken?” voert Gaby Jennes als boutade aan. Want samenleven met een partner verloopt niet altijd zorgeloos en begeleiding ligt niet voor de hand.

Echtscheidingen worden wel gemakkelijker gemaakt, dan mag er ook in het bevorderen van duurzame relaties worden geïnvesteerd, meent Jennes. Over het

algemeen is de drempel om psychische of pedagogische hulp te zoeken te hoog. Als puberende kinderen ouders voor problemen stellen, vinden ze dat een moeilijk bespreekbaar onderwerp tot zelfs een compleet taboe. Goede raad is duur en bovendien vinden ze dat ze tekortschieten wanneer ze hun eigen boontjes niet kunnen doppen. Opvoedingswinkels, zoals die in welgeteld vijf steden worden gepland, zouden hulp dichterbij kunnen brengen.

Gezin als toetssteen

Kinderbijslag moet er voor zorgen dat ouders het financieel comfortabeler hebben. Een aantal bemerkingen: de verhoging van kinderbijslag met twintig euro voor eenoudergezinnen bevordert alweer niet het samenleven van partners. En bovendien, tot op vandaag is kinderbijslag een recht van het kind. Het HIG wenst een selectieve benadering en stelt voor een gedeelte van de kinderbijslag te fiscaliseren wat resulteert in een grotere overeenkomst van de toelage met de financiële situatie van het concrete gezin.

Ogen de voorstellen als een conservatieve reflex dan moeten ze zeker niet zo gezien worden, benadrukt Jennes. Het zijn slechts concrete pogingen tot antwoord op bekommernissen van de samenleving. Het HIG heeft dus een eisenpakketje naar de overheid toe. Waarmee niet is gezegd dat die in gebreke bleef, integendeel. Er is een verscheidenheid aan maatregelen, die echter niet altijd even goed op elkaar afgestemd en budgettair onderbouwd zijn. Vele goede initiatieven vinden hun weg niet naar de gebruikers, omdat het aanbod zo gefragmenteerd is. De maatregelen integreren, vereenvoudigen en naar het lokale niveau brengen zou ze tegelijk toegankelijker maken.

Als de overheid de pedagogische betekenis van het gezin als vaste waarde wil hanteren moet gezinsbeleid meer expliciet worden: samenlevingsvormen van ouders en kinderen worden dan de toetssteen om maatregelen op gezinsvriendelijkheid te testen.

Leo Van Dorsselaer

Uit: *Woman Matters*, 15 mei 2008

(<http://www.6minutes.be/NL/Artikel.aspx?ArtikelID=10802&RubriekID=11&UserID=2>)